

۱۵۸۵۷۷۸

پزشکی و سنت علمی در تمدن اسلامی

(جلد اول)

مقدمه و گوناگونی

پیتر پورس

ترجمه

دکتر قربان بهزادیان نژاد

استاد سابق دانشگاه تربیت مدرس

تهران، ۱۳۹۷

پژوهشکده تاریخ اسلام

پزشکی و سنت علمی در تمدن اسلامی
(جلد اول)

مقدمه و گردآوری: پیتر پورمن

ترجمه: دکتر قربان بهزادیان نژاد

ناشر: پژوهشکده تاریخ اسلام

مدیر نشر: خلیل قویدل

چاپ اول: ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰

چاپ و صحافی: تقویم

ردیف انتشار: ۷۹

۴۲۰۰ تومان

کلید: سرق برای پژوهشکده تاریخ اسلام محفوظ است

خیابان ولیعصر (عج)، خیابان شهید باسپور، خیابان دستگاران، شهر روز شرقی، شماره ۹

تلفن: ۳ - ۸۸۶۷۶۸۶۱ - ۸۸۶۷۶۸۶۰ - ۸۸۶۷۶۸۶۰

www.pte.ac.ir

عنوان و نام پدیدآور: پزشکی و سنت علمی در تمدن اسلامی / مقدمه: پیتر پورمن؛ [صحیح: ویراستار] پیتر پورمن؛

ترجمه قربان بهزادیان نژاد

تهران: پژوهشکده تاریخ اسلام، ۱۳۹۷.

۲ ج: مصور، جدول، نمودار.

شابک: 978 - 600 - 7398 - 51 - 7

وضعیت فهرست نویسی: فیا

عنوان اصلی: Islamic medical and scientific tradition : critical concepts

in islamic studies ,c2011.

کتابنامه

اسلام و علوم — تاریخ

پزشکی عربی — تاریخ

پورمن، پیتر ای، ۱۹۷۱ م، ویراستار

بهزادیان نژاد، قربان، ۱۳۳۴، مترجم

پژوهشکده تاریخ اسلام

BP۲۳۲/پ۴ ۱۳۹۷

۲۹۷/۴۸۵

شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۰۰۶۱۲

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

شابک:

یادداشت:

یادداشت:

موضوع:

موضوع:

شناسه افزوده:

شناسه افزوده:

شناسه افزوده:

رده بندی کنگره:

رده بندی دیویی:

سخن اول

تاریخ هر امت و اجتماع بیادگار فرهنگ و تمدن آن است. به همین دلیل، علم تاریخ در میان علوم، جایگاهی ویژه یافته است. جامعة اسلامی به عنوان یک امت جهانی، دارای چهارده قرن سابقه تاریخی با ابعاد و عناصری روشن و بی‌شائبه است. اهمیت این پیشینه تاریخی و ابعاد گوناگون آن، مانند فرهنگ، تمدن، علم، اخلاق، فلسفه و هنر و نقش بی‌بدیل آن در تمدن جهان معاصر، تلاش گسترده دانشگاه‌ها و دانشمندان برای راه تحقیق و مطالعه این تاریخ عظیم برانگیخته است؛ تا بدان پایه که معتبرترین منابع و مطالعات پژوهشی در حوزه‌های گوناگون تاریخ اسلام را در مراکز علمی غرب می‌توان سراغ گرفت.

به رغم توجه ویژه پژوهشگاه‌های دنیای غرب به اسلام، مسائل ناتوانی ذاتی آنها از شناخت اسلام ناب و حقیقی - به دلیل عدم دسترسی مستقیم و به دور از تحریف، به منابع اصیل، و لاجرم اطلاع محدود پژوهشگران از زمینه‌ها و پس‌زمینه‌های یک تحقیق علمی جامع، آن از حرکتی اساسی و همه جانبه از سوی دانشمندان اسلامی به منظور تصحیح و تکمیل تلاش‌های گذشته ضروری است. اگر این حرکت، گسترده، غنی و متکی بر پیشرفته‌ترین روش‌های پژوهشی آغاز شود، بی‌شک تغییرات بنیادی در مسیر این گونه مطالعات در پژوهشگاه‌های مهم دنیا در زمینه تاریخ اسلام و مسائل مختلف آن دور از دسترس نخواهد بود.

هدف اساسی از تأسیس پژوهشکده تاریخ اسلام - که هم اکنون در آغاز راه است - گام زدن در راه تحقق این آرمان می‌باشد. این پژوهشکده با همت و پیگیری استادان ارزشمند تاریخ اسلام و رشته‌های پیوسته به آن، آغاز به کار کرده و برای نیل به اهداف مقدس خود، آماده همکاری با

همه کسانی است که به این اهداف ایمان دارند. از این رو، پاسخگویی به هزاران پرسش را که در خلال مطالعه ۱۴ قرن تاریخ اسلام مورد توجه خواننده و به خصوص پژوهشگران قرار می‌گیرد، و جهه همت خود قرار داده است. تحقق این مهم با روش‌های گوناگون دنبال می‌شود، که نشر آثار پژوهشی استادان و کارشناسان - به صورت تألیف و یا ترجمه - مانند اثر حاضر، از جمله آنهاست. البته برنامه‌هایی همچون تشکیل کارگاه‌های تخصصی، نشست‌های علمی تخصصی و حمایت از پروژه‌های پژوهشی مورد نیاز، نیز برای تحقق هدف یاد شده در حال پیگیری و اجراست که ضرورت دارد کیفیت و کمیت آنها افزایش یابد.

این مرکز، هم‌اکنون با شش گروه علمی و زیر نظر شورای علمی فعالیت می‌کند، که ان شاء الله به زودی تعداد آنها به دو برابر افزایش خواهد یافت. از جمله اقدامات کم‌سابقه پژوهشکده، تأسیس انشائه جهانی تاریخی جهان اسلام است که بزودی اولین مجلد آن عرضه خواهد شد. این دانشنامه، با استناد به ۷۰۰۰ استادان در هفت گروه علمی مشغول فعالیت است و هزاران مدخل را - تاکنون - همراه با منابع ادبی آن در پایگاه اینترنتی عرضه کرده است تا دسترسی محققان به منابع را آسان کند.

پژوهشکده تاریخ اسلام به سبیل پایگاه اینترنتی خود با همه پژوهشگران و علاقه‌مندان به مطالعه در سراسر جهان پیوند برقرار می‌کند. این پایگاه، علاوه بر انعکاس همه فعالیت‌های این مرکز علمی، بازتاب‌دهنده فعالیت‌های علمی انجام شده توسط مراکز و اشخاص دیگر در این رشته است. با فعال شدن پایگاه مزبور، دسترسی پژوهندگان به مراکز جامع و همه‌جانبه، که انعکاس‌دهنده همه آثار موجود در زمینه تاریخ اسلام باشد، میسر خواهد شد.

علاوه بر آن، هم‌اکنون کتابخانه تخصصی (حقیقی و مجازی) فعال است و به تدریج فعال‌تر خواهد شد. از خداوند بزرگ، برای این تلاش و همه تلاشگران در راه حق و حقیقت، آرزوی موفقیت می‌کنم.

سیدهادی خامنه‌ای

رئیس پژوهشکده تاریخ اسلام

فهرست مطالب

.....	۹	سخن مترجم
.....	۱۹	مقدمه مؤلف
.....		دیمیتری گوتاس
.....	۵۳	* نظریه پزشکی و روش علمی در دوره ابن سینا
.....		هانس هینریخ بیسترفلد
.....	۷۵	* دانشنامه‌های عربی درباره علم و فلسفه در دوره میانه و جایگاه پزشکی در آنها
.....		پیترو آدامسون
.....	۱۰۱	* دانش کلی و جزئی در مکتب بغداد: جایگاه پزشکی
.....		مایکل دبلیو. دالس
.....	۱۳۳	* ریشه‌های بیمارستان اسلامی (افسانه و واقعیت)
.....		پیترو پورمن
.....	۱۷۳	* بیمارستان‌های اسلامی در دوره مقتدر
.....		پیترو پورمن
.....	۲۳۵	* روش‌شناسی پزشکی و بیمارستان (مورد بغداد قرن چهارم/دهم)

آلبرت زکی اسکندر

* رازی: پزشک بالینی ۲۷۳

کریستینا آلوآرز میلان

* تاریخ‌های موردی یونانی-رومی و تأثیر آنها بر گزارش‌های بالینی اسلامی دورهٔ میانه ۳۳۹

امیلی ساواژ اسمیت

* رویکردها به تشریح در اسلام دورهٔ میانه ۳۶۹

امیلی ساواژ اسمیت

* تنویر کالبدشناختی در نسخه‌های عربی ۴۲۹

جولیا بری

* جهان مادی و نگاه پرسشگر (تنوخی و نوسازی پزشکی) ۴۵۱

کریستینا آلوآرز میلان

* عمل در برابر نظر: تاریخ‌های موردی چشم‌پزشکی قرن دهم در خاورمیانه اسلامی ۵۰۳